

Tuần 13:
Tiết 25, 26

CHỦ ĐỀ: ĐẠI VIỆT DƯỚI THỜI NHÀ TRẦN.

I. HƯỚNG DẪN HỌC SINH TÌM HIỂU BÀI

Dựa vào sgk tìm hiểu:

- Vua Nguyên quyết định xâm lược Champa và Đại Việt nhằm mục đích gì?
- Sự chuẩn bị kháng chiến của nhà Trần chống quân Nguyên lần 2 và lần 3.
- Diễn biến, kết quả cuộc kháng chiến chống quân Nguyên năm 1285 và 1287-1288.
- Lập bảng niên biểu kháng chiến chống ngoại xâm thời Trần:

Nội dung	Các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm thời Trần.
Cuộc kháng chiến lần thứ nhất chống quân xâm lược Mông Cổ năm 1258	
Âm mưu của Mông Cổ	
Nhà Trần chuẩn bị	
Diễn biến	- tháng 1/ 1258, - ngày 29/1/1258,
Kết quả	
Cuộc kháng chiến lần thứ hai chống quân xâm lược Nguyên năm 1285	
Âm mưu của nhà Nguyên	
Nhà Trần chuẩn bị	
Diễn biến	- Cuối tháng 1/1285, - Tháng 5/1285, - Tháng 5 và 6/ 1285,
Kết quả	
Cuộc kháng chiến lần thứ ba chống quân xâm lược Nguyên năm 1287-1288	
Chuẩn bị đánh Đại Việt lần ba của nhà Nguyên.	
Nhà Trần chuẩn bị	
Diễn biến	- Cuối 12/1287, - Cuối 1/1288, - Đầu 4/1288,
Kết quả	

II. NỘI DUNG BÀI HỌC:

2. CUỘC KHÁNG CHIẾN LẦN THỨ HAI CHỐNG QUÂN XÂM LƯỢC NGUYÊN (1285)

a. Âm mưu xâm lược Champa và Đại việt của nhà Nguyên:

- Vua Nguyên quyết định xâm lược Champa và Đại Việt để làm cầu nối thôn tính các nước phía nam Trung Quốc.
- Năm 1283, nhà Nguyên cho quân tấn công Champa .

b. Nhà Trần chuẩn bị kháng chiến:

- Triệu tập hội nghị Bính Than để bàn kế đánh giặc.

- Trần Quốc Tuấn được cử chỉ huy kháng chiến.
- Mở hội nghị Diên Hồng.
- Tổ chức tập trận lớn, đóng quân nơi hiểm yếu.

c. Diễn biến và kết quả của cuộc kháng chiến:

*** Diễn biến:**

- Cuối tháng 1- 1285, 50 vạn quân Nguyên do Thoát Hoan chỉ huy kéo vào xâm lược nước ta.
- Sau vài trận ở biên giới quân ta lui về Vạn Kiếp (Hải Dương), từ Vạn Kiếp, ta rút về Thăng Long, sau rút về Thiên Trường (Nam Định).
- Nhân dân thực hiện “vườn không nhà trống”.
- Địch chiếm Thăng Long trống.
- Quân Toa Đô và Thoát Hoan tạo gọng kìm nhằm tiêu diệt quân chủ lực và bắt sống hai vua Trần.
- Nghĩa quân chiến đấu quyết liệt, Thoát Hoan phải quân rút về Thăng Long, lâm vào thế bị động.
- Tháng 5-1285, quân Trần phản công.

*** Kết quả:**

- Quân Nguyên bị đánh bại ở: Tây Kết, cửa Hàm Tử, bến Chương Dương, giải phóng Thăng Long.
- Sau hơn 2 tháng phản công quân ta đánh tan hơn 50 vạn quân Nguyên.

3. CUỘC KHÁNG CHIẾN LẦN THỨ BA CHỐNG QUÂN XÂM LƯỢC NGUYÊN (1287-1288):

a. Nhà Nguyên xâm lược Đại Việt:

***Hòan cảnh:**

- Vua Nguyên quyết định xâm lược Đại Việt lần ba.
- Đình chỉ cuộc xâm lược Nhật Bản để dồn lực lượng đánh lâu dài với Đại Việt
- > Nhà Nguyên chuẩn bị kế hoạch và lương thực chu đáo.

*** Diễn biến:**

- Cuối tháng 12- 1287, Thoát Hoan chỉ huy quân Nguyên tấn công nước ta.
- Trần Quốc Tuấn cho quân rút về vùng sông Đuống.
- Quân bộ và thủy quân của giặc đóng ở Vạn Kiếp.

b. Trận Vạn Đồn tiêu diệt đoàn thuyền lương của Trương Văn Hổ:

- Trần Khánh Dư cho quân mai phục ở Vạn Đồn và tiêu diệt đoàn thuyền lương của Trương Văn Hổ.
- > Làm địch rơi vào thế bị động, tinh thần hoang mang.

c. Chiến thắng Bạch Đằng:

*** Hòan cảnh:**

- Nhân dân tiếp tục thực hiện “Vườn không nhà trống”.
- Cuối tháng 1-1288, Thoát Hoan cho quân đóng ở Thăng Long nhưng gặp khó khăn, Thoát Hoan quyết định rút quân về Vạn Kiếp, từ Vạn Kiếp rút quân về nước.
- Nhà Trần quyết định phản công ở hai mặt trận thủy, bộ.

- Chọn sông Bạch Đằng làm trận địa đánh thủy quân giặc.

*** Diễn biến:**

- Đầu tháng 4-1288, Ô Mã Nhi cho quân rút về nước theo đường sông Bạch Đằng.

- Nghĩa quân như địch vào trận địa phục kích ở sông Bạch Đằng.

- Lúc thủy triều rút, quân ta đánh bất ngờ từ hai phía bờ sông.

*** Kết quả:**

- Thuyền giặc va vào bãi cọc, đội hình rối loạn, toàn bộ thủy quân giặc bị tiêu diệt.

- Bộ binh địch trên đường rút lui bị quân ta truy kích liên tiếp.

* Cuộc kháng chiến chống quân Nguyên lần ba thắng lợi.

III. CHUẨN BỊ CHO TIẾT SAU:

Nêu nguyên nhân thắng lợi và ý nghĩa lịch sử của ba lần kháng chiến chống quân Mông-Nguyên thế kỉ XIII.